

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/197/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2307206948
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2307206948.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členiek senátu JUDr. Márie Klepancovej a JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., v právnej veci žalobcu: I. M., nar.XX.XX.XXXX, bytom G. X, V., v konaní zastúpený advokátkou Mgr. Oľgou Kontšekovou, Bratislava, Prievozská 4B, proti žalovanému: Ing. F. F., nar.XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/X, U., v konaní zastúpený advokátom Mgr. Robertom Čibrikom, Šaľa, Hlavná 14, o ochranu osobnosti, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 3. apríla 2012 pod č.k. 15C/278/2007-200 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti uloženej povinnosti ospravedlnenia sa žalovaného žalobcovi **p o t v r d z u j e**.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti uloženej povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť strpieť a na svoje náklady odstrániť následky neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti žalobcu tak, že vo verejných denníkoch Nový čas, SME, PRAVDA, Niké Šport a na internetových portáloch www.aktualne.sk, www.futbal.pravda.sk, www.plusjedenden.sk, www.profutbal.sk zverejní resp. zabezpečí odvysielanie svojho prehlásenia v rámci Športových novín TV Markíza, text s nasledovným obsahom „F. F., prezident futbalového klubu Močenok, uviedol som pre médiá, že pán I. M., delegát Slovenského futbalového zväzu, patrí k funkcionárom Slovenského futbalového zväzu, ktorý si v súvislosti s výkonom svojej funkcie pýtajú peniaze. Toto moje vyhlásenie je nepravdivé. Pán I. M. odo mňa v minulosti nežiadal žiadne peniaze a ani inú finančnú výhodu. Za moje nepravdivé vyhlásenie pre médiá sa mu týmto ospravedlňujem.“ Žalovaného ďalej zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti uplatnenej nemajetkovej ujmy súd žalobu zamietol. Žalovaného zaviazal tiež nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 2.665,26 eura k rukám jeho právnej zástupkyne, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, a tiež nahradiť trovy štátu v sume 116,58 eura na účet Okresného súdu Galanta, ktorý je vedený v Štátnej pokladnici, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že mal preukázané, že žalovaný v mesiaci marec 2007 v zmysle § 11 a § 13 OZ neoprávnene zasiahol do osobnostných práv žalobcu tým, že v masovo-komunikačných prostriedkoch uvádzal informácie nepravdivého charakteru spočívajúce v tom, že žalobca si mal ako delegát Slovenského futbalového zväzu pýtať úplatky. Nepravdivosť týchto informácií pritom jednoznačne vyplynula zo záverov trestného konania. Rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 3T 88/2009-378 zo dňa 29.07.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05.05.2011, bol žalobca spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný. Žalobca bol v uvedenej veci trestne stíhaný práve z dôvodu, že si mal od žalovaného dňa 20.08.2006 ako delegát futbalového zväzu pýtať úplatok za to, že nedostatky zistené pri obhliadke

areálu štadióna neuvedie do svojej správy. Nakoľko čin, za ktorý bol žalobca trestne stíhaný, sa kryje so skutočnosťami a informáciami, ktoré žalovaný uvádzal vo svojich rozhovoroch, ktoré poskytol médiám, súd je v zmysle ust. § 135 ods. 1 OSP pri svojom rozhodovaní viazaný rozhodnutím súdu v trestnom konaní a to nielen v rozsahu, že bol spáchaný trestný čin ale aj v rozsahu, že trestný čin spáchaný nebol. Žalobca bol v trestnom konaní spod obžaloby oslobodený a bolo konštatované, že nebolo preukázané, že skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný sa stal, preto mal súd za preukázané, že tvrdenia spočívajúce v tom, že si žalobca ako delegát futbalového zväzu mal pýtať peniaze, sú nepravdivé. Nestotožnil sa s výhradami žalovaného, že išlo o oprávnenú kritiku, nakoľko pod kritikou je potrebné rozumieť vyhlásenie, resp. vyjadrenie názoru kritizujúcej osoby, pričom kritika na rozdiel od difamujúcich tvrdení musí mať reálny a právny podklad. Pod kritikou teda nie je možné rozumieť vedomé uvádzanie nepravdivých informácií. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd uložil žalovanému povinnosť odstrániť následky svojho protiprávneho konania a poskytnúť žalobcovi zadosťučinenie rovnakou formou, akou žalovaný zasiahol do osobnostných práv žalobcu. Súd preto uložil žalovanému povinnosť, aby na vlastné náklady a svojou vlastnou činnosťou zabezpečil publikovanie ospravedlnenia v tých médiách, v ktorých odznelo nepravdivé tvrdenie na adresu žalobcu (formou platenej inzercie). V zmysle § 13 ods. 2 OZ súd priznal žalobcovi aj náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, nakoľko mal za to, že zásah do osobnostných práv žalobcu dosiahol takú intenzitu a rozsah vzhľadom na charakter nepravdivých tvrdení a ich širokú publicitu, že odstránenie následku formou ospravedlnenia nepostačuje. O závažnosti charakteru nepravdivých informácií svedčí aj to, že na ich základe bol žalobca vystavený trestnému stíhaniu, čo je možné považovať za veľký zásah do pokojného života a súkromia každej osoby, keď je táto vystavená psychickému tlaku s očakávaných následkov trestného stíhania. V uvedenom období trestného stíhania žalobca nemohol riadnym spôsobom realizovať svoj súkromný a pracovný život, nakoľko sa nachádzal pod psychickým tlakom, ktorému bol vystavený. Súd žalobcovi nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy v nim požadovanej výške 33.193,92 eura, pretože síce išlo o výrazný zásah do osobnostných práv žalobcu, avšak tento zásah nemal negatívne dopady na pracovný život žalobcu, nakoľko ako zamestnanec ministerstva vnútra naďalej pôsobil vo svojej profesii a taktiež naďalej pôsobil a vykonával činnosť aj ako delegát Slovenského futbalového zväzu, hoci aj pod zvýšeným dohľadom. Taktiež žalobca v konaní neprodukoval dôkazy, z ktorých by nepochybne vyplývali konkrétne zistenia, akým spôsobom bolo narušené jeho fungovanie v sociálnej štruktúre, akým spôsobom boli narušené jeho väzby v tejto štruktúre a to či už rodinné alebo ostatné. Z tohto dôvodu súd považuje priznané finančné zadosťučinenie za postačujúce. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazujúc na § 142 ods. 1 OSP tým, že žalobca bol v konaní úspešný, nakoľko mal úspech v podstatnej a základnej časti sporu a rozhodnutie o výške priznanej nemajetkovej náhrady, kde nebol úspešný v celej časti, záviselo od úvahy súdu. Súd takto žalobcovi priznal náhradu trov vo výške 2.665,26 eura, ktoré pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku v sume 2.157,60 eura a z trov právneho zastúpenia v sume 507,60 eura, ktoré pozostávajú z 2 úkonov po 48,63 eura, z 3 úkonov po 45,51 eura a z 3 úkonov po 91,29 eura. V zmysle § 147 ods. 1 OSP súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť trovy štátu v celkovej sume 116,58 eura, nakoľko svedkom L. M. a L. F. za ich účasť na pojednávaní dňa 22.01.2008 bolo vyplatené svedočné.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne. Žalovaný sa nestotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, nakoľko v zmysle § 135 ods. 1 OSP súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt. Z tohto ustanovenia vyplýva, že súd je viazaný len odsudzujúcim rozsudkom, nie však rozsudkom oslobodzujúcim. Súd prvého stupňa tvrdenia žalovaného spočívajúce v tom, že si žalobca ako delegát futbalového zväzu mal pýtať všimné, posúdil ako nepravdivé bez toho, aby o tejto skutočnosti rozhodoval podľa vlastného uváženia zhodnotením všetkých produkovaných dôkazov tak, ako to vyžaduje OSP. Súd taktiež nevyhodnocoval svedecké výpovede svedkov napriek tomu, že obaja svedkovia p. V. a p. B. potvrdili, že potom ako žalovaný vyšiel z kabíny sa im hneď zdôveril, že žalobca od neho pýtal všimné. Zdôraznil zásadný rozdiel medzi preukazovaním skutočností v civilnom a trestnom konaní, ktorým je zásada trestného konania in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obvineného), keďže o vine obžalovaného možno rozhodnúť až vtedy, keď je jeho vina preukázaná bez akýchkoľvek pochybností. Aj preto je § 135 OSP formulovaný tak, že oslobodzujúcim rozsudkom v trestnom konaní nie je súd v občianskom súdnom konaní viazaný. Súd nezohľadnil ani skutočnosť, že voči žalobcovi bola podaná obžaloba, z čoho je zrejmé, že podľa názoru prokuratúry výsledky vyšetrovania dostatočne odôvodňovali postavenie obvineného pred súd. Nepresnosť súdu v zistení skutkového stavu predstavuje tvrdenie, že žalovaný uvádzal nepravdivé tvrdenia opakovane. Ak boli vyjadrenia žalovaného uverejnené

v tlačenej a internetovej médiách, tieto boli len prevzaté z reportáže odvysielanej v televízii. Poukázal tiež na tlačový zákon, podľa ktorého za obsah periodickej tlače je zodpovedný vydavateľ a teda žalovaný nemôže byť pasívne legitimovaný na zverejnenie informácií neoprávnene zasahujúcich do osobnostných práv v periodickej tlači, nakoľko pasívne legitimovaný je len vydavateľ. Žalovaný sa nestotožnil ani s poznámkou súdu, že žalovaný ako osoba s vysokoškolským vzdelaním musel a mal vedieť, ako sa v danej situácii zachovať a nemal podľahnúť tlaku médií. Žalovaný nepodľahol len tlaku novinárov, ale taktiež podľahol presvedčeniu, že Slovenský futbalový zväz má záujem riešiť korupciu vo futbale, keď zriadil komisiu boja proti korupcii. Ďalej zdôraznil, že ak súdy SR vytvoria precedens, a priznajú právo na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy osobám dopúšťajúcim sa korupcie voči osobám upozorňujúcim na takéto konanie, spôsobí to odmietavý postoj verejnosti k spolupráci pri objasňovaní takéhoto protispoločenského konania. V závere uviedol, že nevidí opodstatnenosť požiadavky žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a nemôže ani akceptovať náhradu nemajetkovej ujmy určenej súdom vo výške 10.000 eur, nakoľko súd v odôvodnení konštatoval, že žalobca nijako nepreukázal, že by mu konaním žalovaného bola spôsobená ujma v jeho súkromnom alebo profesionálnom živote. Manželka žalobcu potvrdila, že jej vzťah k žalobcovi sa nezmenil a žalobca aj naďalej vykonáva funkciu delegáta SFZ. Z odôvodnenia rozsudku tiež nie je zrejmé ako súd k sume 10.000 eur dospel.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý napadnutý rozsudok považoval za vecne správny, a preto navrhol jeho potvrdenie. S názorom žalovaného uvedeného v odvolaní sa nestotožnil, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 6/1976, podľa ktorého je súd v občianskom súdnom konaní vždy viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vynesených v trestnom konaní, a dbať o to, aby sa s nimi nedostal do rozporu. Aj keď je teda súd v občianskom súdnom konaní vyslovene viazaný len odsudzujúcim rozsudkom vyneseným v trestnom konaní, nemôže ponechať bez povšimnutia oslobodzujúci rozsudok. Vzhľadom na komplexné dokazovanie predmetného skutku v rámci trestného konania a pripojenia celého trestného spisu sp. zn. 3T/88/2009 k predmetnému konaniu, bolo viac ako dostačujúco preukázané, že prijímanie úplatku tak, ako ho popisoval žalovaný pred médiami, ako aj pred súdom prvého stupňa sa nestalo. Tiež poukázal na skutočnosť, že žalovaný v tomto konaní neunesol dôkazné bremeno, pričom nenavhol žiadne dôkazy rozdielne od tých, ktoré boli vykonané v predmetnom trestnom konaní, ktoré by odôvodňovali a preukazovali jeho tvrdenia ohľadne prijímania úplatku zo strany žalobcu. Tvrdenie žalovaného o preukázateľnosti skutku žalobcu tým, že v trestnom konaní došlo k podaniu obžaloby považoval za účelové. Akýkoľvek úkon vykonávaný počas trestného konania a predpokladaný zákonom, nemôže byť na ťarchu žalobcu a to najmä v tom prípade, ak súd v trestnom konaní právoplatne konštatoval, že skutok tak, ako ho prezentoval žalovaný, sa nestal. Poukázal tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Co 15/97 (R 45/2000), podľa ktorého zásah spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ďalej uviedol, že v zmysle ustálenej judikatúry je vydavateľ periodickej tlače zodpovedný za ten obsah, ktorého autormi sú jeho pracovníci. Pokiaľ však v periodickej tlači dochádza len k citovaniu názorov, výrokov a vyjadrení tretích subjektov, sú za tieto zodpovedné práve tieto tretie subjekty, ktoré predmetný citát alebo výrok vyslovili. Žalovaný žalobcu obvinil z trestného činu korupcie bez toho, aby o tejto veci rozhodoval príslušný súd, a práve na základe týchto výrokov žalovaného sa následne začalo trestné konanie proti žalobcovi. Tento výrok žalovaného bol okrem zverejnenia v periodickej tlači odvysielaný aj v televíznom vysielaní športového spravodajstva Tv Markíza, ktorá je najsledovanejšou televíznou stanicou v SR. Žalobca opätovne poukázal na rozhodnutie R 45/2000, ktoré jednoznačne priznáva oprávnenému subjektu právo na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ak k zásahu do práv došlo formou tvrdenia, ale právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, pričom ak k zásahu došlo prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, ide o zásah takej intenzity, ktorý zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady škody. Je teda zrejmé, že súd prvého stupňa vzhľadom na spôsob, formu, rozsah a intenzitu zásahu žalovaného do žalobcových práv správne vyhodnotil, že v danom prípade boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ohľadom určenia výšky nemajetkovej ujmy súd prvého stupňa vzal pri určovaní do úvahy všetky okolnosti, za ktorých k zásahu došlo, a žalobca túto sumu považuje za správnu a primeranú okolnostiam.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný, preskúmal vec podľa

ust. § 212 ods. 1 a 2 OSP, posúdil v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania(odvolanie bolo podané žalovaným v napadnutej vyhovujúcej časti vrátane trov prvostupňového konania účastníkov), prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa nie je vecne správny. Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia z. č. 757/2004 Z. z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či otázky, či súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, ak uplatnenému právu žalobcu poskytol právnu ochranu a uložil žalovanému žalobcovi sa ospravedlniť a poskytnúť mu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 10.000,- eur.

Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka obsahuje generálnu klauzulu ochrany osobnosti. V rámci jednotného práva na ochranu osobnosti existujú jednotlivé čiastkové práva, ktoré zabezpečujú občianskoprávnu ochranu jednotlivých typických hodnôt (stránok) osobnosti fyzickej osoby. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka podáva exemplárny výpočet jednotlivých stránok osobnosti človeka. Ako typické zákon uvádza najmä právo na ochranu života, zdravia a tela zahrnujúce oblasť medicíny a biomedicíny, právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj právo na ochranu mena. Do tohto rámca patrí tiež právo na súkromie fyzickej osoby, teda právo na jej nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších, vrátane rešpektovania rodinného života, prejavov osobnej povahy - ako sú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a zvukové záznamy. Patrí sem tiež ochrana vnútornej intímnej sféry osobnosti človeka.

Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich predmete (objekte), ktorým je osobnosť človeka. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, sociálne postavenie atď. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí vždy konkrétnej fyzickej osobe. Toto právo je nescudziteľné, neprevoditeľné, časovo neobmedzené a nepremlčateľné. Za určitých podmienok môžu právo na ochranu osobnosti uplatňovať po smrti fyzickej osoby len jej najbližší príbuzní.

Právo na ochranu osobnosti je absolútnym právom fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým (erga omnes), t. j. proti ostatným fyzickým osobám, právnickým osobám, ako aj proti štátu. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladmo uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka, nevyžaduje sa vyvolanie následkov, stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv. Ochrana osobnosti zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby (napr. fyzická integrita, občianska česť, meno, podoba človeka, prejavy osobnej povahy a pod.). V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením, resp. porušením jeho osobnosti ako celku.

Nároky, ktoré môže ohrozená alebo poškodená fyzická osoba uplatňovať, sú uvedené v § 13 Občianskeho zákonníka. <. Okrem nich sa fyzická osoba môže domáhať aj náhrady škody, ktorá bola neoprávneným zásahom do jej osobnosti spôsobená (§ 16 Občianskeho zákonníka).

Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka.

Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia, so satisfakčnou povahou, najčastejšie vo forme ospravedlnenia. V prípade,

ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu.

Osobnosť človeka je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva. Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované radom čiastkových prostriedkov, na ktoré sa možno pozeráť relatívne úplne samostatne. V prípade neoprávneného zásahu do určitého absolútneho osobnostného práva vznikne poškodenej osobe právo domáhať sa svojej ochrany. Okrem prostriedkov právnej ochrany nemajetkového charakteru (zdržovacia, reštitučná, satisfakčná žaloba) sa fyzická osoba v prípade, že morálne zadosťučinenie je nepostačujúce, môže domáhať náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí.

V danom prípade žalovaný v odvolaní predovšetkým namietal, že súd nie je viazaný oslobodzujúcim rozsudkom v trestnom konaní, a preto mal vyhodnocovať výpovede svedkov, na základe ktorých by dospel k záveru, že tvrdenia žalovaného o žalobcovi boli pravdivé, čo potvrdili svedkovia p. V. a p. B..

Súd je v zmysle § 135 ods. 1 OSP viazaný len odsudzujúcim rozsudkom v trestnom konaní - rozhodnutím, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, avšak v tejto súvislosti je potrebné poukázať na stanovisko Najvyššieho súdu SR Pls 2/76 (R 27/1977), podľa ktorého ust. § 135 ods. 1 OSP nemožno vykladať izolovane, bez zreteľa na ods. 2. Súd je v občianskom súdnom konaní viazaný vždy rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vynesených v trestnom konaní a dbať na to, aby sa s nimi nedostal do rozporu. Aj keď je teda súd v občianskom súdnom konaní viazaný len odsudzujúcim rozsudkom vyneseným v trestnom konaní, nemôže ponechať bez povšimnutia oslobodzujúci rozsudok, ak sa v ňom konštatuje, že skutok, z ktorého sa vyvodzuje nárok na náhradu škody, sa vôbec nestal, alebo že tento skutok nespáchal žalovaný a pod.

V prejednávanom prípade sa v trestnom konaní posudzovala rovnaká otázka, ako v občianskom konaní - žalovaný o žalobcovi uviedol, že spáchal trestný čin korupcie, pýtal úplatok - aj v trestnom konaní bola posudzovaná otázka pravdivosti tohto tvrdenia žalovaného, nie je dôvod v zmysle § 135 ods. 2 OSP nesúhlasiť s výsledkom trestného konania a toto nerešpektovať a vyvolať s ním rozpor. Aj v tomto konaní sa vychádzalo z rovnakých dôkazov - boli vypočutí rovnakí svedkovia ako v trestnom konaní, no žalovaný neponúkol žiadne dôkazy - ktoré by v trestnom konaní neboli vykonané a ktoré by preukazovali pravdivosť jeho tvrdenia - neuniesol tak dôkazné bremeno, ktoré v konaniach o ochranu osobnosti v prípade difamačných tvrdení je na žalovanom (tzv. dôkaz pravdy - Komentár k OSŘ - § 13, C.H.Beck 2009, str. 185).

Nakoľko žalovaný nepreukázal, že jeho tvrdenia sú pravdivé, neoprávnene zasiahol do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Súd prvého stupňa teda správne nariadil žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi za tieto tvrdenia a to v tých médiách, v ktorých bolo toto jeho tvrdenie uverejnené a to formou platenej inzercie. Námietky žalovaného, že výrok je nevykonateľný, pretože vyžaduje súčinnosť tretej osoby, nie sú opodstatnené.

Podľa § 219 ods. 1, 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, z ktorého je zrejmé, že bolo dôvodné uložiť žalovanému povinnosť zabezpečiť odstránenie škodlivých následkov jeho zásahu do osobnosti žalobcu a to formou, akou k tomuto zásahu došlo.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti uloženej povinnosti ospravedlnenia sa žalovaného žalobcovi ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd ale zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti uloženej nemajetkovej ujmy, ktorú súd prvého stupňa žalobcovi priznal v sume 10.000,- eur.

Súd prvého stupňa žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur z toho dôvodu, že hoci išlo o výrazný zásah do osobnostných práv žalobcu, tento zásah nemal negatívne dopady na jeho pracovný život, nakoľko ako zamestnanec ministerstva vnútra naďalej pôsobil vo svojej profesii a taktiež naďalej pôsobil a vykonával činnosť aj ako delegát Slovenského futbalového zväzu, hoci aj pod zvýšeným dohľadom. Taktiež žalobca v konaní neprodukoval dôkazy, z ktorých by nepochybne vyplývali konkrétne zistenia, akým spôsobom bolo narušené jeho fungovanie v sociálnej štruktúre, akým spôsobom boli narušené jeho väzby v tejto štruktúre a to či už rodinné alebo ostatné.

Žalovaný v odvolaní argumentoval, že nevidí opodstatnenosť požiadavky žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a nemôže ani akceptovať náhradu nemajetkovej ujmy určenej súdom vo výške 10.000,- eur, nakoľko súd v odôvodnení konštatoval, že žalobca nijak nepreukázal, že by mu konaním žalovaného bola spôsobená ujma v jeho súkromnom alebo profesionálnom živote. Manželka žalobcu potvrdila, že jej vzťah k žalobcovi sa nezmenil a žalobca aj naďalej vykonáva funkciu delegáta SFZ.

Pri priznaní nemajetkovej ujmy v peniazoch a určení jej výšky je potrebné postupovať v zmysle ustálenej judikatúry, ktorá akceptuje fakt, že v prípade rozširovania nepravdivých tvrdení o tom, že osoba spáchala trestný čin prostredníctvom médií, ide o zásah takej intenzity, pri ktorom nepostačuje primerané morálne zadosťučinenie, nakoľko bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, a takáto osoba má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (napr. rozhodnutie NS SR 1 Cdo 15/97 - Ak k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dôjde televíznym vysielaním, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu). Takýto zásah, spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Už len skutočnosť, že žalovaný do médií s celoštátnou pôsobnosťou uviedol, že žalovaný spáchal trestný čin korupcie, čo nebolo preukázané, odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Otázkou však zostáva výška tejto náhrady, ktorá má byť individuálne určená. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, ako súd k sume 10.000 eur dospel(a nad túto sumu žalobu zamietol, pričom tento zamietajúci výrok sa stal právoplatný, pretože nebol napadnutý odvolaním žalobcu).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesný postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva (napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a tiež napríklad umožniť navrhovateľovi odstrániť vady jeho podania). Odňatie možnosti konať pred súdom je relevantné vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania, a tiež pri rozhodovaní.

Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 157 ods. 2 OSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť (dôvod na zrušenie v odvolacom konaní), ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku vyjadrenie miery, akou bola týmto zásahom znížená dôstojnosť zdôvodnil iba veľmi všeobecne a nepreskúmateľne.

Uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, a preto je potrebné pociťovanie a prežívanie nemajetkovej ujmy, spočívajúcej v znížení dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere, hodnotiť vždy objektívne prihliadnúc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby, hlavne k jej veku a k jej postaveniu (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria). Uplatnenie konkrétneho a diferencovaného objektívneho hodnotenia znamená, že o znížení dôstojnosti postihnutej fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere pôjde len tam, kde za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím k záujmom dotknutej fyzickej osoby možno spoľahlivo vyvodiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvaníu ako závažnú pociťoval každý, nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby. Takto chápané objektívne kritérium vylučuje, aby sa pre hodnotenie, či došlo alebo nedošlo k naplneniu zákonných podmienok podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, stali rozhodujúcimi subjektívne pocity samotnej postihnutej osoby (subjektívne kritérium).

Platí zásada, že aj napriek tomu, že výška tohto zadosťučinenia sa stáva predmetom voľnej úvahy súdu, súd musí v každom jednotlivom prípade vychádzať z úplného skutkového stavu a v tomto rámci sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Len tak možno vytvoriť záruky, že určením výšky priznaného peňažného zadosťučinenia dôjde k zákonom požadovanému primeranému zmierneniu vzniknutej závažnej nemajetkovej ujme.

I keď výška nemajetkovej ujmy závisí od voľnej úvahy, súd musí v každom jednotlivom prípade vychádzať z úplného skutkového stavu a v tomto rámci sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Samotný žalobca sa k výške nemajetkovej ujmy, ktorú požaduje, dostatočne nevyjadril. Bolo preto úlohou súdu prvého stupňa dostatočne zistiť okolností všetkých oblastí života žalobcu v čase, v ktorom predmetný zásah utrpel a aké boli jeho následky a od toho odstupňovať mieru zásahu a od nej sa odvíjajúcu náhradu.

Žalobca na základe trestného stíhania nebol prepustený zo zamestnania, nepreukázal, že by tieto tvrdenia nejako zmenili postoje jeho najbližších k nemu, naďalej vykonával a aj vykonáva funkciu delegáta SFZ, bol síce trestne stíhaný, ale nebol vo väzbe, informácia o jeho údajnej trestnej činnosti bola síce celoštátne šírená, avšak jednorázovo, tieto informácie boli akoby v pozadí kauzy týkajúcej sa brania úplatku X. S., ktorý bol vysoký funkcionár SFZ a ktorý bol za tento skutok aj právoplatne odsúdený.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, aby súd prvého stupňa zistil okolnosti života žalobcu, jeho pôsobenie ako delegáta futbalového zväzu, jeho profesionálny, v pracovný i rodinný život v čase uvedeného zásahu a na základe toho vyvodí preskúmateľné hľadiská priznania nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi nepochybne patrí.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa i o doterajších trovách prvostupňového a odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.